

Barn- och utbildningsnämnd

Verksamhetsområde

Barn- och utbildningsnämndens ansvarsområden är förskola, pedagogisk omsorg, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola, kulturskola, elevhälsa och central skoladministration.

Viktiga beslut och händelser under året

Början av 2022 har präglats av Covid-19 genom stor smittspridning och stora bemanningsproblem inom förskola och skola. Förvaltningen har gjort sitt yttersta för att ge barn och elever en verksamhet att gå till varje dag, men brist på vikarier har gjort att det varit en större belastning på kvarvarande personal som följd.

Lokalfrågor har fortsatt att vara i fokus och förutom, lokalprogram för Granelundsskolan och Junkaremålsskolan F-6 samt sarskola, har även lokalfrågan på Hubbarpsskolan varit högaktuell under sommaren. I slutet av juni togs beslut om att inte börja höstterminen i befintliga lokaler utan hitta alternativa lösningar. Efter en intensiv period med bland annat planering av skolskjutsar, skolmat, tillstånd av olika slag kunde Hubbarpsskolan börja höstterminen på tre enheter: Wigenshuset, Fröfallsskolan och Gripenbergs skola. Renoveringsarbeten har pågått under hösten i Hubbarpsskolan och vecka 44 kunde återflytten till Hubbarpsskolan genomföras och från och med vecka 45 är verksamheten igång i gen i de ordinarie lokalerna. Arbetet med att ta fram ett lokalprogram inför eventuell nybyggnation har pågått under hösten, i enlighet med lokalutredningen, och detta färdigställdes v 44. En ny enplansbyggnad kommer också att byggas som ersättning för Kungsparkens förskola och beräknas stå klar sommaren 2024.

Rekrytering av ny verksamhetschef för grundskolan har slutförts och i samband med höstterminsstart började ny verksamhetschef då tidigare verksamhetschef gått över till deltidsanställning med ansvar för skolbyggnationer. Utvecklingslärare för kommande treårsperiod är utsedda, med tydligt fokus på prioriterade områden, kvalitetsarbete och att vara rektors stöd i skolornas utvecklingsarbete.

Kvalitetsarbetet, som tidigare varit i planeringsfasen, omsätts under hösten i praktiken, i syfte att stödja rektorer och biträdande rektor i arbetet att förbättra analysarbetet, följa upp resultat och hålla kursen i förbättringsarbetet. Nämnden har fått en första delrapport (kunskaper, utveckling och lärande) i november. Förvaltningen fortsätter utvecklingsarbetet *Fullföljd utbildning* tillsammans med SKR. I projektet ingår 5 kommuner och syftet är att få fler elever som fullföljer sin utbildning genom nulägesanalyser och utvecklingsplaner. Projektet avslutas under den 23 november 2022 och ska sedan bli en del av förvaltningens sätt att arbeta.

Förvaltningen arbetar också med utformningen av framtidens gymnasieskola. Det har tidigare gjorts utredningar kring tänkbart samarbete med kommuner i västra Östergötland och på Högländet. Arbeta pågår med att knyta tänkbara samarbetskommuner till Tranås kommun då riksdagen fattat beslut kring minst två samverkanskommuner.

Kulturskolan kommer att flyttas från Barn- och utbildningsnämnden till Kultur- och fritidsnämnden i syfte att renodla Barn- och utbildningsförvaltningens verksamhet till skollags- och läroplansstyrd verksamhet. Praktisk sett sker denna övergång till Kultur- och fritidsnämnden den första september medan det budgetmässigt sker vid årsskiftet.

Målsättning för verksamhetens kvalitet

Utbildning av hög kvalitet bidrar till enskilda individers utveckling men också att till att stärka kommunens konkurrenskraft och ge förutsättningar för att skapa utveckling och välutbildad arbetskraft. Tranås kommun behöver arbeta med att höja andelen individer med eftergymnasiala studier och därmed höja utbildningsnivån. Detta förutsätter god kvalitet inom förskola och grundskola som i sin tur ger behörighet till gymnasium och senare eftergymnasiala studier.

Ett led i den höjda kvaliteten är att kunna erbjuda grundskolor med likvärdig utbildning i ändamålsenliga och permanenta lokaler. Likvärdigheten innebär också en likvärdig utbildning både mellan skolor men även mellan klasser på samma enhet. Det handlar också om att kunna bibehålla en hög kvalitet inom förskolan.

Det tidigare nämnda förbättringsarbetet inom systematiskt kvalitetsarbete fortsätter och utvecklingsområden har identifierats utifrån kvalitetsrapporter och arbete på Strategidagar. En förvaltningsövergripande struktur har arbetats fram och under läsåret ligger fokus på tre uppföljningsområden, med utgångspunkt från styrdokument som skollagen och läroplaner. SKR-projektet Fullföljd utbildning bidrar också till att synliggöra utvecklingsbehov i syfte att höja verksamhetens kvalitet.

Arbetet fortsätter med att bibehålla och stärka Holavedsgymnasiet som en attraktiv gymnasieskola inte bara för kommunens egna elever utan även för elever från våra grannkommuner.

Regeringen har givit skolmyndigheterna i uppdrag att ta fram ett nationellt kvalitetssystem för hela skolväsendet med förslag till nationella målsättningar, delmål och indikatorer för att utveckla framgångsfaktorer för effektiv skolutveckling. Flera nya kontor ska inrättas i landet för att åstadkomma större spridning och regional närvaro när det gäller skolmyndigheter. Detta kommer på längre sikt stödja verksamhetens kvalitetsutveckling.

Nämnd/bolagsmål och nämnd/bolagsindikationer

- Ekonomisk kontroll och kostnadseffektiv verksamhet
- Höjd utbildningsnivå genom ökat antal elever med behörighet till yrkesprogram på gymnasiet
- Ökat antal elever med behörighet till studieförberedande program på gymnasiet.
- Ökat antal elever med gymnasieexamen inom fyra år, samt ökat antal invånare 25-64 år med eftergymnasial utbildning

Förvaltningens styrning mot inriktning mot tillväxt

Barn- och utbildningsförvaltningen ska leverera en förskola av hög kvalitet där barn får de förkunskaper och språkkunskaper som krävs för att kunna tillgodogöra sig undervisning i de tidigare åldrarna. Studier visar att fullföljd gymnasieutbildning ger större och bättre möjligheter till egen försörjning genom arbete och vidare studier. Förvaltningens uppdrag är att få fler elever som lämnar grundskolan med behörighet till gymnasieskola. Detta ger i sin tur fler elever som lämnar gymnasieskolan med examen och med möjlighet till arbete och/eller vidare studier.

Driftsresultat

Barn- och utbildningsnämnden prognosticerar ett överskott på 11 mkr för 2022. Orsaken till överskottet beror till stor del på de extra medel staten tilldelat under året kopplade till covid-19, (ersättning för sjuklönekostnader samt den sk Skolmiljarden), samt ökad tilldelning av riktade statsbidrag

Inom förskolan har resultatet förbättrats under hösten, både beroende på besparingar som genomförs, och att antalet inskrivna barn varit färre än beräknat, samt att extra tilldelning av riktat statsbidrag erhållits.

Kostnaderna för grundskolan beräknas bli lägre en budget. Prognosen har förbättrats under hösten. Det nya verksamhetsåret som startade i augusti innebär ändrade förutsättningar och påverkar bemanning och kostnader. Grundskolan har erhållit extra tilldelning av riktade statsbidrag samt högre ersättning från Migrationsverket än beräknat.

Gymnasiets kostnader har legat på en stabil nivå under året och prognosticeras att inrymmas inom tilldelad budgetram.

Investeringar

Investeringsbudget för 2022 uppgår till 8,9 mkr. Hela investeringsutrymmet förväntas utnyttjas. Till största delen består investeringarna av IT-utrustning. Under året har bl.a. elevdatorer både på högstadiet och gymnasiet bytts ut.

Personal

Barn- och utbildningsförvaltningen i Tranås ser liksom många andra kommuner att behovet av behöriga och legitimerade lärare är fortsatt stort och bedöms öka framöver. Det beror framför allt på att antalet barn och unga ökar i snabbare takt än antalet nyexaminerade lärare och en förhållandevis hög andel medarbetare över 60 år, vilket innebär att antalet pensionsavgångar inom de närmaste fem åren är relativt stort.

Förvaltningen har arbetat med en kompetensförsörjningsplan tillsammans med lärarfacken (HÖK-21). Det har även gjorts en genomgång och renodling av yrkestitlar i förvaltningen, vilken har samverkats under första kvartalet och har trätt i kraft i samband med läsårsstarten. Möjligheter till kompetensutveckling tillsammans med Linköpings universitet och Högskolan för kommunikation och lärande i Jönköping är ett utvecklingsområde vilket kan ske t.ex. genom arbetsintegrerad utbildning och utlokaliserad utbildning i vårt närområde. Ett samarbetsavtal finns också med Linköpings universitet, vilket innebär att Tranås kommun har flera övningsskolor där studenter genomför verksamhetsförlagd utbildning. Praktik på Tranås skolor ger ökade rekryteringsmöjligheter efter avslutad utbildning.

Medarbetarenkäten visar på både positiva och negativa delar av arbetsuppdrag och arbetsmiljö. Ökad arbetsbelastning, brist på personal och tid, stress och otillräckliga förutsättningar att utföra uppdraget är en upplevelse som delas av en stor del av medarbetarna. En enkät kring chefers arbetsmiljö har nyligen genomförts och överlag visar den på att ett chefsuppdrag innebär att hantera komplexa arbetsuppgifter, att de flesta har positiv upplevelse av överordnad chef och att det finns bra och viktiga stödfunktioner. Enkäten visar också att många av kommunens chefer upplever sig ha en tuff arbetsmängd och många anser sig inte ha tillräckliga resurser och förutsättningar för att göra ett bra jobb samt saknar tid till eftertanke och reflektion

Systematiskt kvalitetsarbete och innovation

Arbetet med att förbättra och stärka det systematiska kvalitetsarbetet omsätts nu i praktiken i verksamheterna och är en del av årshjulet under läsåret 22/23. Målet är stärka analys- och uppföljningsarbetet och skapa ett tydligare förvaltningsövergripande kvalitetsarbete. De utsedda utvecklingslärartjänsterna knyter an till skolornas identifierade utvecklingsområden.

Framtida utmaningar

Utbildning av hög kvalitet bidrar till enskilda individers utveckling, möjlighet till egen försörjning men också till att stärka kommunens konkurrenskraft och ge förutsättningar för fortsatt utveckling. För att höja andelen individer med eftergymnasiala studier och bidra till höjd utbildningsnivå krävs god kvalitet inom förskola och grundskola som i sin tur ger behörighet till gymnasium och eftergymnasiala studier. Gymnasieutredningen rymmer både möjligheter och hot kopplat till dimensionering av gymnasieskolan och förväntningar på samverkan mellan kommuner.

Skolverkets lärarprognos 2021 som utgår från 2020-års lärarsituation och sträcker sig fram till år 2035 visar att det kommer att vara fortsatt brist på behöriga lärare och förskollärare fram till 2035 och ca 12 000 nyutexaminerade lärare och förskollärare väntas saknas år 2035. Till skillnad mot tidigare prognoser väntas det totala behovet av lärare att minska något och beror på en lägre skattning av antalet barn och unga upp till 18 år framöver. Även om behovet väntas minska något så behöver ett stort antal lärare rekryteras för att ersätta lärare som går i pension, främst förskollärare, lärare grundskolan åk 7-9 och gymnasielärare. Behovet av lärare är så stort att det inte enbart räcker med att utbilda fler. För att klara behovet behövs många åtgärder som t.ex. vidareutbildning av obehöriga lärare och att fånga upp personer med annan grundutbildning, andra yrkesgrupper som kompletterar lärarna.

Oro i vår omvärld skapar osäkerhet kring dimensionering av verksamheten och utmaningar kring integration är stora. Då skolan till viss del finansieras finns oro kring de förändringar av bidragen som regelbundet sker.